

POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki

w sprawie **A.K. i P.W.**

skazanych z art. 258 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

w dniu 19 grudnia 2024 r.,

kasacji wniesionych przez obrońców skazanych

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z dnia 24 maja 2024 r., sygn. akt II AKa 254/23,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 29 grudnia 2022 r., sygn. akt VI K 80/19,

postanowił:

- 1. oddalić obie kasacje jako oczywiście bezzasadne;**
- 2. obciążyć skazanych kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego w częściach na nich przypadających.**

UZASADNIENIE

Kasację od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 24 maja 2024 r., sygn. akt II AKa 254/23, utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 29 grudnia 2022 r., sygn. akt VI K 80/19, wniósł obrońca P.W. Zarzucił mu:

1) zaistnienie uchybienia określonego w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., a więc bezwzględnej przyczyny odwoławczej w postaci nienależytej obsady sądu, poprzez udział w składzie orzekającym w sprawie dotyczącej się zaskarżonego wyroku sędziego X. Y., powołanej na stanowisko w Sądzie Apelacyjnym w Krakowie przez Prezydenta RP w dniu 3 marca 2022 r. przy udziale w procesie powoływania Krajowej Rady Sądownictwa w składzie sprzecznym z art. 187 Konstytucji, a ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, przy uzasadnionych wątpliwościach odnośnie do bezstronności sędziego wyrażających się między innymi w akceptacji sprzecznego z Konstytucją składu Krajowej Rady Sądownictwa, czynnym uczestniczeniu w procedurach przed KRS i opiniowaniu kandydatów mających związek z władzą wykonawczą, przy braku udziału kontrkandydata w procedurze konkursowej;

2) rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. polegające na tym, że Sąd Apelacyjny nie rozważył w sposób rzetelny, wszechstronny i dogłębny, wynikający z funkcji kontrolnej, jaka spoczywa na sądzie odwoławczym z mocy prawa zarzutu apelacyjnego i uzasadniającej ten zarzut argumentacji, a to, że obraża art. 410 k.p.k. polegająca na wyrokowaniu w sprawie na podstawie części materiału dowodowego z pominięciem oceny materiałów niejawnych i odstępianiu od sporządzenia w tym zakresie uzasadnienia wyroku miała wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, nawet pomimo niewskazania w apelacji dowodów niejawnych, które miałyby podważać dokonaną przez Sąd *meriti* ocenę jawnej części materiału dowodowego, co było następstwem naruszenia reguł oceny materiału dowodowego, w szczególności w zakresie prawidłowości wnioskowania, przez co Sąd odwoławczy doprowadził do przeniknięcia wadliwej argumentacji Sądu I Instancji do orzeczenia Sądu II Instancji;

3) rażące i mające wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów postępowania, a to art. 6 k.p.k. w zw. z art. 42 ust. 2 Konstytucji RP polegające na naruszeniu prawa oskarżonego do obrony poprzez uniemożliwienie obrońcy zapoznania się z niejawną częścią uzasadnienia wyroku w terminie do złożenia skargi kasacyjnej, a to na skutek braku podpisu tej części uzasadnienia przez jednego z sędziów orzekających w sprawie.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie.

W odpowiedzi na tę kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna.

W świetle uchwały składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. BSA I-4110-1/20 oraz uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, sam fakt powołania sędziego sądu powszechnego przez kwestionowaną Krajową Radę Sądownictwa (dalej też jako KRS) nie pozwala jeszcze na przyjęcie, że w sprawie ujawniła się bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. We wspomnianej uchwale z dnia 2 czerwca 2022 r. zasadnie przyjęto, że Krajowa Rada Sądownictwa ukształtowana w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. nie jest wprawdzie organem tożsamym z organem konstytucyjnym, którego skład i sposób wyłaniania reguluje Konstytucja RP, w szczególności w art. 187 ust. 1, to jednak brak jest podstaw do przyjęcia *a priori*, że każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r., nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Taka sytuacja zachodzi jedynie w stosunku do sędziów Sądu Najwyższego, którzy otrzymali nominacje w takich warunkach. Tym samym podtrzymano zapatrywanie prawne wyrażone w uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r.

W konsekwencji sam fakt powołania na urząd sędziego sądu powszechnego z udziałem KRS ukształtowanej w trybie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. nie oznacza automatycznie, że skład sądu powszechnego, w którym bierze udział tak powołany sędzia, dotknięty jest bezwzględną przyczyną odwoławczą z uwagi na nienależytą obsadę. Niezbędne jest przeprowadzenie wieloaspektowego testu, o którym mowa w przywołanych wcześniej uchwałach Sądu Najwyższego, a

powołanie wskutek procedury z udziałem wskazanej KRS jest tylko jednym z elementów, który podlega ocenie i bynajmniej nie przesądzającym. W tym kontekście dostrzec trzeba, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego samo zasiadanie w składzie Sądu Apelacyjnego w Krakowie przez sędziego X. Y. nie było traktowane jako automatycznie skutkujące wystąpieniem bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (zob. np. postanowienie SN z dnia 29 sierpnia 2024 r., III KK 348/24).

Również dalsze sygnalizowane przez skarżącego okoliczności dotyczące sędziego X. Y. nie przesądzą jeszcze, że w sprawie wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza, o której tu mowa. Wprawdzie rzeczywiście, jak wynika z treści dostępnej w domenie publicznej uchwały Krajowej Rady Sądownictwa nr [...] z dnia 27 października 2021 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w Krakowie, ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2021 r., poz. 302, sędzia X. Y. była jedyną kandydatką na wolne stanowisko w Sądzie Apelacyjnym w Krakowie. Z kolei, jak ustalił Sąd Najwyższy, z uchwały Krajowej Rady Sądownictwa nr [...]1 z dnia 1 marca 2022 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w Krakowie, ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2020 r., poz. 769, wynika, że sędzia X. Y. sporządziła ocenę kwalifikacji sędziego P.W. Dostrzec jednak trzeba, że jak wynika ze wspomnianej uchwały KRS nr [...] z dnia 27 października 2021 r., ocenę kwalifikacji sędziego X. Y. sporządziła B.S. - sędzia wizytator ds. karnych Sądu Apelacyjnego w Krakowie, która podkreśliła, że kandydatka orzekała we wszystkich kategoriach spraw karnych, należących w drugiej instancji do kognicji sądu okręgowego oraz sądu apelacyjnego, zaś jej staż pracy w Sądzie Okręgowym w Krakowie był stosunkowo długi i wynosił blisko 17 lat, z czego można wnioskować o dużym doświadczeniu zawodowym, jakie opiniowana nabyła w trakcie wykonywania obowiązków sędziowskich, orzekając w postępowaniach drugoinstancyjnych. Na duże doświadczenie zawodowe sędziego X. Y. wskazuje zresztą również sam skarżący w kasacji (str. 9). W przywołanej ocenie kwalifikacji pozytywnie oceniono również sposób wykonywania obowiązków sędziowskich przez sędziego X. Y. oraz zwrócono uwagę na stałe realizowanie

przez nią obowiązku doskonalenia zawodowego. W kontekście omawianej uchwały KRS podnoszono już w orzecznictwie Sądu Najwyższego, że powołanie sędziego X. Y. na urząd sędziowski w sądzie wyższej instancji wynikało nie z nagłego, nieuzasadnionego przyspieszenia jej kariery zawodowej w ostatnich latach, lecz z wieloletniego doświadczenia zawodowego, systematycznego dokształcania się i pozytywnej oceny sposobu pełnienia przez nią urzędu (zob. postanowienie z dnia 10 lipca 2024 r., III KK 256/24).

Nie był to zatem przykład spektakularnego awansu zawodowego obserwowany niekiedy w ostatnich latach w odniesieniu do niektórych sędziów, co skutkować może wystąpieniem rzeczywistych wątpliwości co do bezstronności i niezawisłości sędziego, a składu sądu z udziałem takiego sędziego w efekcie mógłby zostać uznany za nieodpowiadający wymogom art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 6 ust. EKPCz i art. 47 Karty Praw Podstawowych. Podkreślić trzeba, że autor kasacji nie wskazuje na objęcie przez sędziego X. Y. stanowiska w administracji sądowej z nadania władzy politycznej, jej udział w gremiach powiązanych z władzą polityczną, czy też fakt udzielenia przez nią poparcia kandydatów do kwestionowanej KRS.

Wszystkie te powody skutkowały tym, że Sąd Najwyższy nie podzielił stanowiska autora kasacji, że w sprawie wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., gdyż nie przedstawiono wystarczających argumentów pozwalających na przyjęcie, że sędzia X. Y. nie powinna brać udziału w rozpatrywanej sprawie ze względu na wątpliwości co do jego bezstronności czy niezawisłości.

Odnosząc się do pozostałych zarzutów kasacji wpięrow przypomnieć należy, że aby kasacja okazała się skuteczna, powinna wskazywać na rażące naruszenie prawa (pomijając tu uchybienia z art. 439 § 1 k.p.k.), do którego doszło w postępowaniu odwoławczym, co w konsekwencji mogło mieć istotny wpływ na treść wyroku sądu drugiej instancji. Tego skarżącemu w sprawie niniejszej nie udało się wykazać.

Autor kasacji kwestionuje odniesienie się przez Sąd odwoławczy do zarzutu apelacji dotyczącego obrazu art. 410 k.p.k. w kontekście odstąpienia od sporządzenia uzasadnienia wyroku Sądu *meriti* w odniesieniu do materiałów

niejawnych sprawy. Słusznie podniósł już jednak Sąd odwoławczy, że materiał niejawnym był dostępny dla stron i ich procesowych reprezentantów, w związku z czym obrońca miał możliwość zapoznania się z niejawnym materiałem dowodowym i mógł ewentualnie wskazywać na te dowody niejawne, które podważają dokonaną przez Sąd I instancji ocenę jawnej części materiału dowodowego. Co więcej, Sąd odwoławczy wyraźnie wskazał, że: „Zapoznając się z materiałem niejawnym i dokonując oceny zgromadzonych tam dowodów Sąd Apelacyjny nie stwierdził zaś, aby przy uwzględnieniu materiału niejawnego należało dokonać odmiennej oceny dowodów aniżeli przyjął to Sąd Okręgowy”. Tym samym - co istotne - wyrok wydany został w oparciu o cały materiał dowodowy sprawy, w tym niejawnym. Obrońca mając zaś dostęp do materiałów niejawnych mógł podjąć polemikę z Sądami i starać się wykazać nietrafność przyjętego przez nie stanowiska, czego jednak nie uczynił, ograniczając się w kasacji jedynie do wskazania, że nie był w stanie prześledzić toku rozumowania co do wartości procesowej niejawnych dowodów. Sąd odwoławczy wyraźnie jednak przesądził, że uwzględnienie tego materiału nie prowadziło do odmiennej oceny dowodów, które to zapatrywanie Sąd Najwyższy w pełni podziela. Tym samym podnoszony przez obrońcę brak możliwości prześledzenia rozumowania Sądu w zakresie oceny dowodów niejawnych sam w sobie nie prowadzi jeszcze do stwierdzenia, że doszło w realiach sprawy do rażącego naruszenia prawa, które mogło przy tym w istotny sposób wpłynąć na treść zaskarżonego wyroku, jak tego wymaga się od kasacji. Innymi słowy, skarżący w związku ze zgłaszanymi wątpliwościami nie zdołał wykazać w kasacji, że doszło do naruszenia prawa, które mogło prowadzić do tego, że zaskarżone orzeczenie w istotny sposób odbiega od tego, jakie w sprawie powinno zapaść. Nie wskazuje przecież na żadne błędy Sądu odwoławczego w rozumowaniu czy wartościowaniu dowodów niejawnych, lecz sygnalizuje jedynie brak możliwości prześledzenia tego rozumowania. Autor kasacji nie wyjaśnia przy tym swego stwierdzenia, w jaki sposób pozbawienie go możliwości prześledzenia w kwestionowanym zakresie toku rozumowania Sądu miało wpływ na treść zaskarżonego wyroku.

Uwagi te pozostają również aktualne w odniesieniu do ostatniego zarzutu kasacji dotyczącego uniemożliwienia obrońcy zapoznania się z niejawną częścią

uzasadnienia zaskarżonego wyroku w terminie do złożenia kasacji. Rzecz w tym, że sama ta okoliczność nie świadczy o tym, że mamy do czynienia z rażącą obrazą prawa, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Wszak uzasadnienie sporządzane jest już po wydaniu wyroku, jako odrębny od samego wyroku akt procesowy. Podkreślić raz jeszcze trzeba, że Sąd Apelacyjny nie stwierdził, aby przy uwzględnieniu materiału niejawnego należało dokonać odmiennej oceny dowodów aniżeli przyjął to Sąd Okręgowy. Tym samym w realiach sprawy zarzut ten musi zostać oceniony jako oczywiście bezzasadny.

Z tych powodów kasacja obrońcy została uznana za oczywiście bezzasadną i oddalono ją z tego powodu na posiedzeniu, o jakim mowa w art. 535 § 3 k.p.k. z obciążeniem skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego w części na niego przypadającej.

Mając to wszystko na uwadze, orzeczono, jak w postanowieniu.

[WB]

r.g.